

Nyhetsbrevet

Vi Resenärer

ISSN 2002-3103

På resenärernas sida i snart 30 år

2023-06-12 Nr 13

Nytt flyg till Sälen - Inget händer på marken!

SAS satsar på fler linjer i vinter till Sälen. Flyget utvecklas samtidigt som inget händer vad gäller marktransporterna.

Foto: SAS

Förenkla tågresandet

Det är bekvämt att sitta på ett tåg och koppla av. Låta landskapet susa förbi.

Men det är inte så bekvämt att börja tågresan. Var och hur köper man biljett? Går det att boka plats på alla tåg? På vilka tåg finns det servering? Var stannar min vagn?

Det är betydligt enklare att tanka bilen än att köpa en tågbiljett. Men det går att förenkla tågresandet och skapa enkla rutiner som även ovana resenärer (bilister) tycker är enkla.

Foto: SJ

Nytt flyg till Sälen - Inget händer på marken!

Debattinlägg Scandinavian Mountains Airport presenterar i dag två flyglinjer från Danmark till Sälen. SAS kommer att flyga internationella gäster direkt till flygplatsen från både Köpenhamn och Aalborg. Linjen från Köpenhamn startar den 21 december 2023 och kommer att trafikeras torsdagar och söndagar under vintersäsongen. Linjen från Aalborg startar den 14 januari 2024 med trafik på söndagar.

- Vårt samarbete med SAS fortsätter. Det är otroligt glädjande att återigen kunna välkomna SAS danska resenärer till vår flygplats. Korta flyg- och transfertider i kombination med en förstklassig alpin familjeprodukt i både Sälenfjällen och Trysil ger oss en stor fördel på marknaden inom alpin vintersemester, säger Gunnar Lenman, vd på Scandinavian Mountains Airport.

Företaget Scandinavian Mountains Airport äger och driver flygplatsen. Bolaget ägs av företag i regionen med skidanläggningar samt Malungs och Trysils kommunala turistbolag.

Många kritiska röster har höjts mot flygplatsen och inte minst mot de 250 miljoner kronor som Regeringen bidragit med i form av investeringsstöd.

Många drömmer fortfarande om en järnväg till Sälen. Faktum är att den gamla banvallen är bebyggd till stora delar och att järnvägen saknar de marknadsföringsresurser och den entreprenörsanda som behövs i konkurrens med bilen.

Järnvägens svaga sidor kommer tydligt fram i en jämförelse med flyget till Sälen och tåget till Mora-Sälen.

Flyget till Sälen har starkt stöd hos näringslivet och turistbranschen. Tåget till Mora och buss till Sälen har inget lokalt stöd alls.

Kommunerna i Dalarna har ett eget tågbolag, Tåg i Bergslagen. De vänder sig emellertid inte till besökare och turister. Tågen är endast till för länets egna befolkning. Deras målsättning är:

"Tåg i Bergslagens uppdrag är att driva och utveckla tågtrafik och kollektivtrafik i Bergslagsområdet, och vi arbetar för att öka möjligheterna för dem som bor här att pendla till arbetet eller studierna, resa i tjänsten eller på fritiden."

Tåg i Bergslagen har inte platsbokning, vilket gör att familjer och sällskap har tur om de kan sitta tillsammans i tågen norr om Borlänge. Tågen har inte första klass.

SJ har kommersiell trafik på Dalabanan mellan Stockholm och Mora. Dalatrafik kör lokalbussar till Sälen med anslutning till tågen i Mora.

Under senare år har SJ inte förstärkt tågen med fler vagnar när efterfrågan varit högre än normalt. De populära avgångarna har snabbt blivit fullbokade. Alla som försökt välja tåget har således inte kunnat det.

Bussarna mellan Mora och Sälen är lokalbussar med en restid på drygt 2 timmar. Vissa år har SJ satt in förstärkningsbussar.

Varför händer det inget på marken?

Det finns som synes inga krafter i Dalarna som arbetar för en ökad kollektivtrafik på marken för besökare och turister. Flyget har en lokala organisationer med en verkställande direktör i spetsen. Det finns ingen liknande organisation för tåget.

Näringslivet efter Dalabanan har bildat föreningen Dalabanans Intressenter. En förening som olyckligtvis för en tynande tillvaro.

Kan tågtrafiken utvecklas?

För det första måste trafiken på Dalabanan anpassas till efterfrågan. [Alla som vill ta tåget ska kunna göra det.](#)

Ett sätt att utöka resurserna är att sätta in extratåg till/från Mora med charterbussar till Sälen. Det torde också finnas underlag för extratåg till/från Göteborg. Det borde vara något för bolaget Tågäriet i Bergslagen.

Flyget ska ha en eloge för omtanken kring resenärerna med utbyggd transfer och information genom bl.a. egen hemsida.

När får järnvägsstationen i Mora en egen hemsida?

Flyget lever, Tåget sover!

Foto: SAS

Räkna med trängsel på pendeln!

SL Pressinfo 2023-06-02. Personalbrist fortsätter påverka pendeltågen. För att pendeltågsresenärerna ska kunna planera sin resa och inte riskera att drabbas av plötsligt inställda avgångar kommer sommartidtabellen i år att börja gälla redan den 12 juni för pendeltågen.

I normala fall brukar all SL-trafik gå över till sommartidtabell vid midsommar. Men på grund av den personalbrist som råder i pendeltågstrafiken kommer pendeltågen börja gå enligt sommartidtabell redan den 12 juni i år. All övrig SL-trafik går över till sommartidtabell den 23 juni.

– Hela branschen lider av lokförarbrist och MTR är hårt drabbat av detta. De kör så mycket trafik de kan utifrån den personal de har tillgänglig. Nu när semesterperioden börjar även för tågförare blir personalläget än värre. Därför har vi beslutat att pendeltågen får börja gå enligt sommartidtabell redan 12 juni, säger Erik Norling, trafikdirektör vid trafikförvaltningen.

Under tiden Trafikverket stänger av sträckan Stockholm City – Jakobsberg (1 juli–14 augusti) för planerade banarbeten kommer även tågen mellan Jakobsberg och Bålsta att ersättas med buss på grund av det rådande läget med personalbristen.

– Att införa sommartidtabell tidigare än planerat är ett nödvändigt beslut att ta även om vi förstår att det drabbar pendeltågsresenärerna som får en glesare trafik. Beslutet gör att vi kan

minska antalet akut inställda turer så att man i högre grad ska kunna lita på att de avgångar som visas i reseplaneraren går, säger Erik Norling, trafikdirektör vid trafikförvaltningen.

Under hösten examineras 60 nya förare från MTR:s förarutbildning vilket kommer att förbättra läget avsevärt i pendeltågstrafiken.

Det går redan nu att söka resa och hitta sommartidtabeller för respektive pendeltågslinje på sl.se.

Vi Resenärer kommenterar

Detta är ett bakslag för de som jobbar fram till midsommar och som måste åka med pendeln. SL hänvisar i många sammanhang till andra färdmedel. För de flesta innebär detta bilen.

Vi får inte glömma att personalbrist är något som trafikföretagen själva skapat.

Så kan resenärerna få bättre ersättningstrafik

Debattartikel J Å Bosell. Dagens Nyheter skriver 2023-06-05. att flera stora företag larmar om akuta problem med godstransporter på järnväg som en följd av Trafikverkets nya planeringssystem. Det är Volvo Cars, Stora Enso, SSAB och statliga Green Cargo som skrivit till Regeringen.

De kräver att flera stora banarbeten, som är planerade att genomföras i sommar, ställs in. De vill ha "ett skyndsamt möte" om situationen.

SSAB har tre tåg per dygn med stålämnen som transporteras från Luleå till Borlänge. Det motsvarar en lastbil var femte minut.

Green Cargo kör 400 godståg varje vardag och många av dessa påverkas av Trafikverket planerade banarbeten.

DN skriver "Även om inställda passagerartåg och sena biljettsläpp inför storhelger orsakat mest debatt, så är den ekonomiska skadan för svensk basindustri mångdubbelt större."

Vi Resenärer kommenterar

Att företrädare för dessa fyra stora bolag tvingas skriva till Regeringen tyder på att de inte får till en konstruktiv dialog med Trafikverket. Det visar

också att Trafikverket inte lyssnar på ropan från järnvägens marknad. De kör sitt eget lopp!

Varje avstängning kostar trafikbolagen stora pengar. Det är pengar som inte finns med i Trafikverkets kalkyler men som på något sätt måste med.

Ett sätt kan vara att trafikbolagens extra kostnader vid en avstängning läggs in i Trafikverkets kalkyl och kommer trafikbolagen tillgodo. På detta sätt tvingas Trafikverket att effektivisera sitt arbete och trafikbolagen får kompensation för extra driftskostnader vid banarbeten.

Morgondagens tunnelbana

SL Pressinfo 2023-05-18. Det blir ingen Gul linje till Arenastaden, utan en Grön. Men den gula färgen försvinner inte från framtidens tunnelbanekarta, utan blir linjefärg för tunnelbanan till Älvsjö. 2014 röstade 16 000 stockholmare om färgen på den nya linjen mellan Odenplan och Arenastaden – Gul vann. Då var planen en egen linje med skytteltrafik, men det ändrades 2016 och linjen ska istället fortsätta söderut från Odenplan på samma spår som Gröna linjen.

– Sedan dess har det diskuterats internt om inte den Gula linjen borde vara en del av det Gröna systemet. Nu har trafikförvaltningen, som ansvarar för trafikeringen, beslutat att det är en bra tidpunkt för den här förändringen. Dels har vi en ny linje som behöver en färg, dels kommer trafikstarten för tunnelbanan till Arenastaden närmare och då är det bra att vi har det här på plats, säger Niklas Bergman, förvaltningschef på förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Så nu ändras alltså framtidens spårlinjekarta. Gröna linjen får en gren till Arenastaden och den senast beslutade linjen mellan Fridhemsplan och Älvsjö blir en Gul linje.

– Eftersom tunnelbanan till Älvsjö är en fristående linje så passar det bra att den får en helt egen färg, säger Niklas Bergman.

– Samtidigt är det roligt att den färg som stockholmarna röstade fram för snart tio år sedan blir kvar på tunnelbanekartan, avslutar han.

Utbyggd tunnelbana: Akalla-Barkarby, Älvsjö-Fridhemsplan, Arenastaden-Odenplan, Kungsträdgården-Nacka, Gullmarsplan-Sofia, Liljeholmen-Älvsjö.

Det måste bli enklare att ta tåget!

Debattinlägg J Å Bosell. På varje flygplats finns det personal som tar emot bagage, kollar biljetten och som svarar på resenärernas frågor.

Alla de järnvägsstationer som dagens tågresenärer möter är obemannade. Biljettluckorna är stängda. På de större stationerna kan det finnas någon kundvård ute i väntsalen men det kan man aldrig räkna med.

Tågbiljetten köps på nätet, vilket kräver kunskap om biljetthantering och järnvägsgeografin.

På de stationer där det finns en Pressbyrå-kiosk kan man få hjälp med biljettköpet men det kostar 100 kronor extra.

Det krävs mycket kunskap innan man kan stiga ombord på ett tåg. Biljettköp ombord är bara möjligt på Tåg i Bergslagens tåg.

SJ har ett enda telefonnummer för resenärer och där kan man få hjälp på kontorstid på vardagar. Trafikverket har ingen service för resenärerna.

Det måste bli enklare att ta tåget och det måste finnas möjligheter att få svar på frågor.

Järnvägsbranschen är teknikorienterad.

Nu måste man börja arbeta med de mjuka frågorna. Det avgör om en person väljer tåget eller bilen. "Osäkra kunder är inga bra kunder."

Det måste bli lika enkelt att köpa en tågbiljett som att tanka bilen.

Foto: Preem

Inrikesflyget upp 9 %

Swedavia Pressinfo utdrag 2023-06-05. Totalt sett reste drygt 3 miljoner resenärer via Swedavias flygplatser under maj, vilket är en ökning med 14 procent jämfört med maj 2022 och 83 procent av prepandeminivåerna 2019. Utvecklingen är framför allt driven av ett ökat utrikesresande via Stockholm Arlanda Airport och flygbolagens fortsatta satsningar på nya flyglinjer och flygtrafik via Swedavias flygplatser. Utrikesresandet ökade med 17 procent till 2,2 miljoner jämfört med maj, medan inrikesresandet ökade med 9 procent till drygt 800 000.

Stockholm Arlanda Airport hade drygt 2 miljoner resenärer under maj. Det är en ökning med 16 procent jämfört med förra årets maj och 89 procent av nivåerna före pandemin. Utrikesresandet ökade med 18 procent till nära 2 miljoner jämfört med maj 2022, medan inrikesresandet ökade med 10 procent till 350 000 resenärer.

Göteborg Landvetter Airport hade nära 500 000 resenärer under maj, en ökning med 14 procent jämfört med maj förra år och 81 procent av prepandeminivåerna. Utrikesresandet ökade med 13 procent och inrikesresandet ökade med 15 procent jämfört med maj föregående år.

Malmö Airport hade 134 000 resenärer under maj, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med maj förra året och 68 procent av prepandeminivåerna. Utrikesresandet minskade med 2

procent jämfört med förra årets maj medan inrikesresandet ökade med 4 procent.

Bromma Stockholm Airport hade 127 000 resenärer under maj, en ökning med 14 procent jämfört med maj 2022 och 53 procent av 2019-årsnivåer. Utrikesresandet ökade med 58 procent till 21 000 resenärer, medan inrikesresandet ökade med 9 procent till 106 000 resenärer.

Flygresandet vid Swedavia flygplatser **övriga sex regionala flygplatser** hade en stor variation i utvecklingen under maj. Åre Östersund Airport, Umeå Airport och Ronneby Airport var de regionala flygplatser med starkast resenärsutveckling under månaden. Luleå Airport och Kiruna Airport står sig i maj bäst jämfört med prepandeminivåerna 2019.

Nu säljer Norrtåg höstens resor

Vy Tåg AB Pressinfo 2023-06-08. På grund av Trafikverkets sena planering av banarbeten har Norrtåg under de senaste veckorna släppt biljetter med väldigt kort framförhållning. Under veckan som gått har avgångar släppts löpande och nu kan den som vill resa med Norrtåg i sommar gå in och boka sin resa.

- Vi har haft en utmanande situation där Trafikverkets sena planering gjort att vi inte kunnat släppa biljetter förrän väldigt nära inpå avresa. Något vi förstår har varit påfrestande för våra resenärer. Därför känns det bra att kunna informera att majoriteten av sommarens avgångar nu finns tillgängliga för bokning, säger Joakim Berg, marknad- och kommunikationschef på Norrtåg AB.

I samband med att sommarens biljetter blir tillgängliga lanserar Norrtåg även Tågsemesterkortet. En biljett där man får resa obegränsat på Norrtågs samtliga avgångar under två veckor för 499 kr.

-Vi vill att fler får möjlighet att uppleva fördelarna med tåget och därför lanserar vi nu vårt eget tågsemesterkort. För 499 kr får man under två veckor resa obegränsat i hela norrtågsnätet.

Vårt familjeerbjudande där två barn reser gratis tillsammans med en vuxen gäller även för tågsemesterkortet. En möjlighet för den som vill planera en prisvärd semester eller enkelt och bekvämt uppleva några av de vackra platser som Norrtåg trafikerar, säger Joakim Berg.

Norrtåg har sex linjesträckningar med flera dagliga avgångar, Umeå-Sundsvall, Sundsvall-Storlien, Umeå-Luleå, Luleå-Kiruna, Umeå-Vännäs-Hällnäs och Luleå-Haparanda

Foto: Norrtåg

Inga snabbtåg till Strömstad!

Debattinlägg Christer Wilhelmsson, Järnvägsfrämjandet. I sommar kommer inga snabbtåg att gå mellan Stockholm och Strömstad.

Det är tydligen för att bron vid Vänersborg är skadad och att det är avstängt mellan Stenungsund och Uddevalla på Bohusbanan. Det är inget som hindrar att tågen går via Trollhättan.

I dag körs snabbtåg mellan Uddevalla och Stockholm via Trollhättan och Göteborg. Det bör därför inte vara några problem att köra snabbtåg mellan Stockholm och Strömstad över Göteborg och Trollhättan.

I sommar hänvisas resenärerna till förbindelser med byten. Vissa avgångar är det byte till buss i Göteborg och Torp, vilket inte är positivt för resenärer med bagage.

SJ ställer även in trafiken mellan Göteborg och Malmö i sommar på grund av banarbeten. Andra operatörer kan köra. MTRX kör mellan Stockholm och Båstad via Borås på grund av banarbeten.

Bra initiativ, Norrtåg

Norrtåg hemsida. I år går O-ringen av stapeln i djupaste Norrtågland – Åre och tillsammans med arrangörerna vill vi bjuda deltagarna på rabatterade resor till och från äventyret.

Med koden O-ringen2023 rabatteras biljettpriset med 15% för samtliga resenärskategorier. Koden gäller för resor till och från Åre mellan 19 till 30 juli men det går givetvis boka din resa redan nu!

Stockholm-Arlanda

Flygbussarna, Arlanda Express hemsidor 2023-06-11. Flygbussarna har extrainsatta bussar till och från Arlanda flygplats p g a reducerad tågtrafik.

Arlanda Express avgår två gånger i timmen (XX.05) och (XX.35) men har för närvarande några minuters längre restid.

MTRX utvecklar köp av tågresor

MTRX Pressinfo 2023-06-07. Som första tågbolag på den svenska marknaden lanserar nu MTRX bevakning av biljetter. Nu kan resenärerna beakta ett datum där biljetter ännu inte släppts och få ett automatiskt meddelande när avgången är tillgänglig. Den nya funktionen hjälper resenärerna hitta biljetter kring populära datum eller där exempelvis banarbeten försenar biljettsläpp. Nyheten hjälper resenärer att navigera en tågmarknad som utmanats av oregelbundna biljettsläpp under det senaste året.

Tågbolaget MTRX introducerar nu möjligheten att beakta ett resedatum på deras hemsida. För den som vill få information direkt när resor blir tillgängliga på en specifik dag får nu ett mail direkt när biljetter släpps till försäljning. Det innebär ett lättare sätt att matcha resebehov med tillgängliga biljetter. MTRX är det första företaget på den svenska tågmarknaden som introducerar denna funktion.

- Med bevakningsfunktionen tar vi ännu ett steg åt att förbättra upplevelsen för resenärerna på den svenska tågmarknaden. Det ska vara ännu lättare att hitta en resa som passar för var och en. Att få direktinformation om biljettsläpp på stora resdagar som kring julen underlättar för de som vill resa ansvarsfullt och klimatsmart, säger Maria Hofberg, kommersiell chef på MTRX.

Det här är det senaste exemplet på hur MTRX utmanar tågbranschen med tekniska och praktiska utvecklingar. Biljettlöst resande, automatisk förseningsersättning och biljetter med ett ledigt säte bredvid är några av de saker som MTRX har introducerat för att förbättra reseupplevelsen. Med bevakning av biljetter tar företaget ytterligare ett steg för att möta resenärens behov. Mot bakgrund av det senaste årets utmaningar för tågbolagen att få sina avgångar fastställda av Trafikverket, vilket lett till oregelbundna biljettsläpp, är nyheten en klar fördel för resenären.

- Reseupplevelsen handlar inte bara om punkten mellan att du kliver ombord och går av tåget. För oss är begrepp som service och bemötande sådant som också involverar allt från bokningen, den digitala plattformen och informationen inför och efter resan, för att ta några exempel. Vi letar ständigt efter områden där vi kan förbättra upplevelsen ytterligare och här tror vi att biljettbevakning gör stor nytta, säger Maria Hofberg.

Bevakningsfunktionen finns tillgänglig nu och enbart för bokning på mtrx.se.

SJ säljer nu höstens resor

SJ AB Pressinfo 2023-06-08. SJs biljetter för perioden 4 september – 9 december 2023 har släppts. Det innebär att du från och med i dag kan boka resor med både dag- och nattåg för hela hösten.

Undantaget är ett antal avgångar där SJ fortfarande inväntar besked från Trafikverket gällande planerade banarbeten som påverkar SJs linjer i olika utsträckning.

- Så fort planeringen är klar för respektive banarbete släpper vi löpande upp tågen för försäljning, säger SJs presschef Tobbe Lundell.

De spärade avgångarna visas på sj.se och i SJs app som "Banarbete planeras".

De populära resorna med SJ Euronight till Hamburg och Berlin går i nuläget att köpa fram till

30 september och inom kort släpps det biljetter från 1 oktober då SJ fortsätter att köra Stockholm-Hamburg.

Foto: SJ

Förstärkt reseskydd för vissa resenärer

Konsumentverket Pressinfo 2023-06-05. Från och med den 7 juni kommer resenärer som åker med till exempel tåg och buss få ett stärkt skydd vid förseningar som leder till att man missar anslutande resor. Det är resultatet av en ny överenskommelse mellan Konsumentverket och samverkans- och utvecklingsföretaget Samtrafiken.

Reglerna kring missade anslutningar ser olika ut beroende på färdväg, vilket kan göra det svårt för resenärer att ha koll på vilka rättigheter man har. Som buss- eller tågresenär har man behövt ha koll på fordonets sträckning eftersom det är olika regler för korta och längre resor. Branschen har sedan tidigare själva försökt förenkla för och skydda resenärer vid missade anslutningar, oavsett färdmedel eller sträcka, genom egna villkor. Nu har Samtrafiken och Konsumentverket tillsammans tagit ytterligare steg i det arbetet genom nya förbättrade villkor.

- Det här är väldigt positivt för resenären. Det blir tydligt och mycket enklare att hålla koll på vad som gäller, säger Maja Lindstrand, jurist vid Konsumentverket.

Det handlar om att den så kallade kom-fram-garantin (länka: <https://samtrafiken.se/tjanster/resplus/resplus-for-resenar/>) som gäller via samarbetet Resplus, där i stort sett alla kollektivtra-

fikbolag ingår. Genom den har resebolagen ett ansvar att lösa missade anslutningar som uppstår på grund av trafikstörningar. Den förstärks nu på följande sätt:

Redan vid bokningen kommer resenären att få veta om den biljett hen köper omfattas av kom-fram-garantin.

Resenären får rätt att själv boka om resan med tåg eller buss om Resplusföretaget inte erbjuder en ombokning inom 100 minuter från planerad avgång.

Resenären får rätt till ersättning för mat och dryck i förhållande till väntetiden.

Rekordsnabba förhandlingar

Bakgrunden till den nya överenskommelsen är att trafikbolagen sett över sina villkor i samband med att en ny tågpassagerarförordning börjar gälla den 7 juni. Då passade Konsumentverket på att starta en förhandling om en ny branschöverenskommelse.

- Det har varit jättebra förhandlingar och förmodligen den snabbaste branschöverenskommelsen vi gjort, det gick på bara en månad. Branschen har varit väldigt positivt inställda och vill skapa ett förtroende för marknaden, säger juristen Maja Lindstrand.

Kontakt för medierna: Juristerna Maja Lindstrand och Fanny Forsling via Konsumentverkets presstjänst 054-19 40 20.

Oklart från Konsumentverkets sida!

Debattinlägg J Å Bosell. Konsumentverket anger inte i sitt pressmeddelande vilka företag som omfattas av det förstärkta reseskyddet.

Vi har ställt följande fråga till Konsumentverket.

"Vi antar att överenskommelsen avser den skattemedfinansierade kollektivtrafik. Men hur är det med övrig kollektivtrafik, som expressbussar, färjor (Gotlandsfärjan), Arlanda Express och flygbussarna?"

De svarar:

"Här finns en lista på Samtrafikens alla samverkanspartners <https://samtrafiken.se/om-oss/agare-och-partners/>. Där kan du se att det bara är Gotlandsfärjan som inte ingår av det bolag som du frågade om."

Vi Resenärer kommenterar

Det är märkligt att Konsumentverket inte berör det faktum att de flesta trafikföretag, men inte alla, ingår i överenskommelsen.

Nyhetsbrevet Vi Resenärer

utges av Idégruppen Vi Resenärer KB. Svartviksslingan 45 1403, 167 38 Bromma. E-post: press@vireser.se
Hemsida www.vireser.se. Tel 0735-20 72 75 Org. nr 969618-3004

Ansvarig utgivare: Jan-Åke Bosell. Copyright: Idégruppen Vi Resenärer.

För avbeställning, mejla press@vireser.se Reservation för ändringar och feltryck i tidtabellsuppgifter